

Brüssel, 10. juuni 2021  
(OR. en)

9694/21

CLIMA 143  
ENV 420  
SAN 393  
AGRI 272  
FORETS 34  
ENER 272  
TRANS 389  
ECOFIN 590

## **MENETLUSE TULEMUS**

---

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 10. juuni 2021

Saaja: Delegatsioonid

---

Eelmise dok nr: 9419/21

Komisjoni dok nr: 6521/21 - COM(2021) 82 final

---

Teema: Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi  
uus kliimamuutustega kohanemise strateegia  
– Nõukogu järeldused

---

Delegatsioonidele edastatakse lisas 10. juunil 2021 toimunud nõukogu 3800. istungil heaks kiidetud nõukogu järeldused eespool nimetatud teemal.

**Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus  
kliimamuutustega kohanemise strateegia**

**– Nõukogu järeldused –**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE nõukogu järeldusi järgmistel teemadel:

- Elurikkuse kaitseks on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid<sup>1</sup>
- Strateegia „Talust taldrikule“<sup>2</sup>
- ELi metsaga seotud poliitikavaldkondade väljavaated ja ELi metsastrateegia pärast 2020. aastat<sup>3</sup>
- Kliima- ja energiadiplomaatia – Euroopa rohelise kokkuleppe välismõõtme rakendamine<sup>4</sup>;

TUNNISTADES, et elurikkuse vähenemine ja kliimamuutused ning vastavad mõjud ja lahendused on omavahel lahutamatult seotud;

TUNNISTADES, et kliimamuutustega seotud äärmuslikud nähtused muutuvad üha sagedasemaks, intensiivsemaks ja püsivamaks ning et aeglaselt kujunevad nähtused mõjutavad üha suuremaid piirkondi, suurendades nii märkimisväärsede inimkaotuste ning materiaalse ja loodusele tekkinud kahju ohtu;

---

<sup>1</sup> 12210/20.

<sup>2</sup> 12099/20.

<sup>3</sup> Dok 12695/1/20 REV 1.

<sup>4</sup> 5263/21.

TUNNISTADES tungivat vajadust, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid ning kõik teised riigid suurendaksid oma kohanemis- ja vastupanuvõimet ja vähendaksid haavatavust kliimamuutuste suhtes, mis on oluline osa ülemaailmses reageerimises kliimamuutustele; MÄRKIDES, et kohanemismeetmed on üldiselt kulutasuvad, eelkõige juhul, kui kasutatakse looduspõhiseid lahendusi koos kaitsemeetmetega, ning et edukas kliimamuutustega kohanemine võib anda selgeid lisahüvesid loodusele, ühiskonnale ja majandusele;

TUNNISTADES, et lisaks leevendamise jõupingutustele on üliolulised kohanemiseks tehtavad jõupingutused, et tagada ühiskonna ja ökosüsteemide vastupanuvõime praeguste ja prognoositavate kliimariskide suhtes; RÕHUTADES vajadust tagada, et kõik Euroopa rohelise kokkuleppe raames tehtud omavahel seotud algatused oleksid vastastikku toetavad;

TUNNISTADES, et ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia 2030 on üks peamisi algatusi Euroopa rohelises kokkuleppes, mille eesmärk on muuta ELi majandus 2050. aastaks kestlikuks ja kliimaneutraalseks, kaitsta, taastada ja kehtvalt kasutada elurikkust, parandada kodanike heaolu ja tervist ning tagada ELi majanduses kestlikkus, ringlus ja kaasatus;

JÄÄDES OOTAMA Euroopa kliimaseaduse vastuvõtmist, milles nõutakse, et asjaomased liidu institutsioonid ning liikmesriigid tagavad pidevad edusammud Pariisi kokkuleppe artikli 7 kohaselt kohanemis- ja vastupanuvõime suurendamisel ning kliimamuutuste suhtes haavatavuse vähendamisel;

TUNNUSTADES tööd, mida EL ja selle liikmesriigid on juba teinud, sealhulgas 2013. aasta ELi kohanemisstrateegia tulemusena; RÕHUTADES asjaolu, et kõik liikmesriigid on vastu võtnud riikliku kohanemisstrateegia ja/või -kava;

TUNNISTADES riikide eripärasid ja vajadusi kliimamuutustega kohanemisel, kuna kliimamuutuste tagajärjed sõltuvad riiklikest, piirkondlikest ja kohalikest oludest;

TUNNISTADES, et liikmesriigid vastutavad kliimamuutustele ja -riskidele reageerimise poliitika kujundamise eest, ning et ühiste ja rahvusvaheliste kohanemisprobleemide jaoks on vaja välja töötada ELi reageerimine; RÕHUTADES, et EL peab toetama ja täiendama liikmesriikide meetmeid oma kodanike kaitsmiseks;

TUNNISTADES, et kliimamuutustega kohanemise poliitikas ja meetmetes tuleb arvesse võtta kliimamuutuste sotsiaalset mõõdet, sealhulgas on tähtis integreerida sooline perspektiiv, tagada õiglane vastupanuvõime ja pöörata erilist tähelepanu kõige haavatavamatele rühmadele, keda kliimaga seotud ohud ebaproportsionaalselt mõjutavad.

### **Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise liidu kujundamine**

1. TERVITAB SUURE RAHULOLUGA komisjoni teatist „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (edaspidi „strateegia“); TUNNUSTAB strateegiat kui Euroopa rohelise kokkuleppe peamist algatust rohepöörde ja kestliku majanduskasvu poole püüdlemisel; TOETAB oma pikaajalist visiooni saavutada 2050. aastaks kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeline liit, mis on täielikult kohanenud kliimamuutuste vältimatute kahjulike mõjudega;

2. ON SEISUKOHAL, et majanduse taastumine pandeemiast peab põhinema tõhusatel, tulemuslikel ja kestlikel lahendustel, mis keskenduvad kliimamuutuste suhtes vastupanuvõime suurendamisele, eelkõige looduspõhistele lahendustele,<sup>5</sup> sealhulgas ökosüsteemil põhinev kohanemine, kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise edendamine, elurikkuse kaitse parandamine ja edendamine, kestliku arengu eesmärkide saavutamisele kaasaaitamine ja toiduga kindlustatuse tagamine; TUNNISTAB, et looduspõhised lahendused vajavad tugevaid keskkonna ja sotsiaalseid kaitsemeetmeid, et luua kõigile kasulikke lahendusi kliimamuutustega kohanemiseks, kliimamuutuste leevendamiseks ja elurikkuse säilitamiseks;

### **Arukam kohanemine**

3. TUNNISTAB, kui oluline on parandada kliima- ja katastroofiriskide juhtimist ning varajase hoiatamise süsteeme, kuna need on olulised, et vältida ja minimeerida materiaalist ja loodusele tekkinud kahju ja inimkaotusi, vähendada majanduslikke ja ühiskondlikke kulusid, parandada kodanike tervist ja heaolu ning parandada vastupanuvõimet ning edendada elurikkust ja ökosüsteemi teenuseid; RÕHUTAB sellega seoses vajadust vahetada ja hankida võrreldavamaid ja paremaid andmeid kliimariskide hindamiseks ning kasutada paremini ära olemasolevaid andmeid, teadmisi ja platvorme, et teha kindlaks kliimaga seotud ohtude võimalik mitmemõõtmeline mõju;

---

<sup>5</sup> Vt nt [https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions\\_en](https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en) : Nõukogu järeldustes „Elurikkuse kaitseks on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid“ osutatud lahendused, mis saavad eeskuju ja tuge looduselt, toovad samal ajal kasu nii keskkonna kui ka sotsiaalsest ja majanduslikust seisukohast ning aitavad suurendada vastupanuvõimet.

4. RÕHUTAB, kui oluline on kohandada kultuuripärandit loodusõnnetustega ja kliimamuutuste aeglaselt kujuneva mõjuga, säilitades samal ajal sellise pärandiga seotud väärtused;  
RÕHUTAB, et sellega seoses on tähtis integreerida ja kasutada arhitektuuri-, disaini- ja kultuuripärandi alaseid eksperditeadmisi; RÕHUTAB, et hoonestatud keskkonna, sealhulgas arhitektuurilise kultuuripärandi ja kultuurmaastike katastroofiriskide juhtimisel peaks eesmärgiks olema integreeritud lähenemisviisid konkreetsete meetmete kaudu, milleks on näiteks kogukonnapõhine katastroofiriskide juhtimine, kliimamuutustele vastupanuvõime aspektide integreerimine hoonete ja elutähtsa taristu ehitamise ja renoveerimise kriteeriumidesse, kaitstes samal ajal kultuuripärandit, katastroofideks valmisolek ja hädaolukordadele reageerimine, varajase hoiatamise süsteemid, taristu toetamine, mitut ohtu hõlmavaid riskihindamised, kavandatud ümberasustamine ja vastupanuvõimelised elatusvahendid, tugevdades seeläbi oma valmisolekut katastroofideks ning suurendades samal ajal ka Euroopa asumite ja kogukondade vastupanuvõimet;
5. TOETAB komisjoni kavatsust tugevdada digitehnoloogia arendamist ja kasutamist andmete kogumisel, andmete esitamisel ja kliimamuutuste stsenaariumides, et toetada teadmistel põhinevate otsuste tegemist, sealhulgas teadmiste, parimate tavade ja lahenduste vahetamist, kasutades samal ajal koostööd ning vältides jõupingutuste ja struktuuride dubleerimist;  
Sellega seoses RÕHUTAB eelkõige seda, et ilmse sünnergiate ja vajaduste korral on tähtis Copernicuse programmi edasi arendada, et hinnata kliimamuutuste mõju, sealhulgas piirkondliku ja kohaliku tasandi andmeid, ning TERVITAB sellega seoses Maa seire teadmuskeskuse käivitamist; JULGUSTAB komisjoni võtma arvesse riikide arengusuundi ja eripärasid;
6. RÕHUTAB platvormi Climate-ADAPT rolli ja VÄLJENDAB HEAMEELT, et komisjon kavatseb liikmesriikidega konsulteerides täiendavalt ajakohastada ja laiendada selle võimeid, sealhulgas selle rolli kliimamuutustega kohanemise järelevalve ja hindamise tõhustamisel;  
KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES siduma platvormi Climate-ADAPT paremini riikide platvormidega ning toetama piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi juurdepääsul kliimaga seotud riskiandmetele ja kohanemisalaste teadmiste saamise tehnoloogiatele;  
INNUSTAB komisjoni pakkuma neid seotud vahendeid järk-järgult kõigis ELi ametlikes keeltes;

7. MÄRGIB, et kliimamuutused ja sellest tulenevad muutused patogeenide geograafilises levikus ning üha sagedasemad ja äärmuslikumad ilmastikunähtused nagu kuumalained, üleujutused ja tormid avaldavad märkimisväärset mõju tervisele ja elukvaliteedile; TERVITAB seetõttu Euroopa kliima ja tervise vaatluskeskuse loomist; RÕHUTAB vajadust määratlada täpsemalt tervise vaatluskeskuse kohustused ja eesmärgid, ka seoses olemasolevate ja tulevaste institutsioonidega, ning TUNNISTAB terviseühitsuse põhimõtte tähtsust;

### **Süsteemsem kohanemine**

8. RÕHUTAB vajadust edendada kohanemise süsteemset iseloomu, tõhustades kohanemise peavoolustamist kõikidesse asjakohastesse õigusaktidesse ja poliitikavaldkondadesse ühtsel ja järjepideval viisil kõikidel asjaomastel tasanditel, sealhulgas parandades sektoriülest teabevahetust ja koordineerimist ning kasutades olemasolevaid protsesse, vahendeid ja meetmeid vastupanuvõime tugevdamiseks; RÕHUTAB, et kõik kohanemisstrateegiad ja -kavad peavad kõigil tasanditel põhinema parimatel kättesaadavatel teaduslikel tõenditel, järgides seejuures ettevaatusprintsipi; TERVITAB kavandatud poliitikavaldkondade sidususe põhimõtteid: tagada, et reguleerimisel ja rahastamisel võetakse arvesse kliimamuutuste mõju ja nendega seotud riske, et vältida uut vastuvõtlikkust nendele mõjudele ja riskidele; vähendada olemasolevat riski vastupanuvõime, ennetuse ja valmisoleku suurendamise ning jääkriski juhtimise kaudu;

9. RÕHUTAB seire- ja hindamisprotsessi asjakohasust kohanemispoliitika ja -meetmete tõhususe ja tulemuslikkuse hindamisel; lisaks KUTSUB komisjoni ÜLES töötama tihedas koostöös liikmesriikidega välja täiendavad suunised kohanemise seire ja hindamise kohta, sealhulgas kasutades standardite ja näitajate ühtlustatud raamistikku, mis kajastab piirkondlikke ja kohalikke eripärasid, mida võib integreerida geograafilistesse infosüsteemidesse, mis toetavad haavatavuse hindamist territoriaalsel tasandil; ning anda tihedas koostöös liikmesriikidega suuniseid, milles esitatakse ühised põhimõtted ja tavad oluliste füüsiliste kliimariskide kindlakstegemiseks, liigitamiseks ja usaldusväärseks juhtimiseks projektide kavandamisel, arendamisel, elluviimisel ja järelevalvel kliimaalase haavatavuse ja riski hindamise kaudu, tuginedes asjakohastele ISO ja Euroopa standarditele ja meetoditele, mida liikmesriigid on juba kasutanud; RÕHUTAB lisaks vajadust vältida andmete kogumise, seire ja hindamise nõuete dubleerimist ning edendada sünergiaid olemasolevate protsesside ja aruandluskohustustega liidu või rahvusvahelisel tasandil, tuginedes seejuures riikide kogemustele ja tavadele;
10. MÄRGIB, kui oluline on töötada välja täiendavad vahendid kliimastsenaariumide ja võimaliku mõju integreerimiseks majandus- ja rahanduspoliitikasse, et suurendada makromajanduslikku ja eelarvelist vastupanuvõimet ning tagada finants- ja eelarveraamistike kliimakindlus ja kestlikkus; KUTSUB komisjoni ÜLES liikmesriikidega konsulteerides edasi arendama ja uurima viise, kuidas mõõta ja hallata kliimaga seotud riskide võimalikku mõju riigi rahandusele, vältides samas andmete kogumise, seire ja hindamise nõuete dubleerimist ja täiendavat halduskoormust;

11. TERVITAB komisjoni kavatsust uurida võimalusi, kuidas veelgi hõlbustada ja edendada koostööd kohaliku, piirkondliku ja riikliku tasandi vahel nende vastavas kohanemistegevuses; RÕHUTAB kohaliku ja piirkondliku vastupanuvõime suurendamise tähtsust, kohalike ja piirkondlike ametiasutuste rolli kohanemise peamiste edendajatena ning vajadust neid vastavalt liidu tasandil toetada, võttes samal ajal arvesse subsidiaarsuse põhimõtet; RÕHUTAB, et kliimamuutustega kohanemise meetmete ja lahenduste rakendamine sõltub suurel määral kohalikest ja piirkondlikest tingimustest, sealhulgas looduspõhiste lahenduste rakendamisest, mis võimaldab tõhusalt ja tulemuslikult käsitleda konkreetseid kliimaga seotud haavatavusi, võttes arvesse ka muid keskkonnavalaseid haavatavusi ja magevee aastaringset kättesaadavust; KUTSUB komisjoni ÜLES liikmesriikidega konsulteerides pakkuma kohalikele ja piirkondlikele ametiasutustele täiendavaid teadmisi, koolitust ja teavet parimate tavade ja lahenduste kohta, mis on äärmiselt olulised selleks, et edendada kohanemiseks võetavaid kohalikke meetmeid ja tehtavaid investeeringuid, tuginedes olemasolevatele suunistele ja teadmistele, milles võetakse arvesse riikide eripärasid;
12. TULETAB MEELDE vajadust kaasata rohkem kodanikke ja suurendada nende mõjuvõimu, et tõhustada kohanemismeetmeid ning tagada riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste ja kogukondade juhtpositsioon kohanemismeetmete kavandamisel ja rakendamisel, et edendada vastupanuvõime saavutamist õiglasel viisil; TERVITAB sellega seoses Euroopa kliimapakti; RÕHUTAB, kui oluline on võtta arvesse sotsiaalse õigluse kaalutlusi ja kliimamuutuste mõju jaotuslikku mõju ning tagada, et kedagi ei jäeta kõrvale; TERVITAB jõupingutusi pikaajaliste majanduse mitmekesistamise strateegiate ja poliitikameetmete edendamiseks, mis võimaldavad töötajatel ümber kvalifitseeruda ja minna üle keskkonnasäästlikku majanduskasvu loovatesse sektoritesse ning mis samal ajal tagavad piisava ja kõrge kvalifikatsiooniga tööjõu; lisaks TERVITAB toetust haridusele ja koolitusele, pidades silmas töötajate ümberõpet ja oskuste täiendamist, et saavutada õiglane vastupanuvõime;

## Kiirem kohanemine

13. RÕHUTAB, et kohanemismeetmete kiirendamiseks on äärmiselt oluline tagada piisav rahastamine; Sellega seoses TOONITAB mitmeaastases finantsraamistikus (2021–2027) kliimameetmetele, sealhulgas kliimamuutustega kohanemisele, tehtavate kulutuste suurendamist vähemalt 30 %-ni ning taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi raames tehtavate kulutuste suurendamist vähemalt 37 %-ni; ON ENDISELT TÄIELIKULT PÜHENDUNUD tööle selle nimel, et saavutada mitmeaastases finantsraamistikus seoses elurikkusega seatud iga-aastaste kulutuste eesmärk, milleks on 7,5 % 2024. aastal ning 10 % 2026. ja 2027. aastal, võttes samal ajal arvesse kliima- ja elurikkuse eesmärkide kattuvust; lisaks PEAB TERVITATAVAKS Euroopa Investeeringispanga (EIP) grupi kliimapanga tegevuskava (2021–2025) ja selle suuremaid ambitsioone kliimamuutustega kohanemiseks ning jääb ootama tulevast EIP kohanemiskava;
14. RÕHUTAB, et era- ja avalik sektor peavad tegema tihedamat koostööd, eelkõige kohanemismeetmete rahastamisel; TUNNISTAB erasektori otsustavat rolli vajaliku tehnoloogia ja lahenduste pakkumisel ning vajaliku kapitali kaasamisel ja suurendamisel; TUNNISTAB sellega seoses ELi taksonoomia olulisust kliimamuutustega kohanemiseks jätkusuutlike tegevuste kindlaksmääramisel ja arendamisel, järgides olulise kahju ärahoidmise põhimõtet ELi taksonoomiamääruse<sup>6</sup> tähenduses ja vältides halvasti kohanemist; KUTSUB komisjoni ÜLES tooma näiteid parimate tavade ja lahenduste kohta kohanemismeetmete rahastamisel nii avalikus kui ka erasektoris;

---

<sup>6</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määruse (EL) 2020/852 (millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088) artikkel 17.

15. RÕHUTAB vajadust paremini mõista kliimaga seotud riskide mõju erainvesteeringutele; TERVITAB sellega seoses kestlikku rahandusega seotud avalikustamist käsitleva määruse<sup>7</sup> jõustumist ja muud kui finantsaruandlust käsitleva direktiivi läbivaatamist puudutava komisjoni ettepaneku avaldamist ning JÄÄB OOTAMA eelseisvat uuendatud kestliku rahanduse strateegiat;
16. TUNNISTAB teadusuuringute ja innovatsiooni tähtsust kliimamuutuste mõju paremal mõistmisel ja kohanemislahenduste väljatöötamisel; TERVITAB programmi „Euroopa horisont“ kliimamuutustega kohanemise missiooni, sealhulgas ühiskonna ümberkujundamise missiooni, samuti muude kohanemise seisukohast oluliste missioonide, sealhulgas mulla seisundi ja toidu, kliimaneutraalsete ja arukate linnade, heas seisundis ookeanide, merede, ranniku- ja maismaavetega seotud missioonide kavandatud rolli selliste lahenduste kasutuselevõtul, mille eesmärk on parandada Euroopa valmisolekut kliimamuutusteks, kiirendada kohanemismeetmeid ja süvendada ühiskonna muutumist kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeliseks; RÕHUTAB vajadust võtta kohanemisega seotud programmi „Euroopa horisont“ missioonide rakendamisel arvesse kõiki kriitilise tähtsusega ökosüsteeme; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES keskenduma edukate katseprojektide laiendamisele ja meetmete rakendamisele ning tagama, et ELi rahastatud teadustegevus käsitleb ka piirkondliku ja kohaliku tasandi erivajadusi;

---

<sup>7</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris, ELT L 317, 9.12.2019, lk 1.

17. TUNNISTAB kliima ja vee vahelise seose tähtsust, kuna paljud kliimamuutustest tulenevad ohud on seotud hüdroloogilise süsteemiga (merevee taseme tõus, suur sademete hulk, üleujutused, veepuudus ja põuad, liustike sulamine, lumekatte muutused ja merejääolud); TOONITAB väljakutseid, mis on seotud suurenenud riskiga olukordades, kus vett ei ole piisavalt või, vastupidi, on liiga palju, eelkõige rängad põuad ja muutused magevee kättesaadavuses, mis on muu hulgas tingitud sademete hulga, kvaliteedi ja aastaringse jaotuse muutumisest; lisaks RÕHUTAB, et veepuuduse probleemi süvendab temperatuuri tõus, eriti kuivades ja poolkuivades piirkondades, ning sellest tulenevalt suureneb vee aurustumine ja vajadus vee järele erinevates keskkondades, sealhulgas linnades ja põllumajanduses ning KINNITAB, et säästval veemajandusel ja veega seotud heas seisundis ökosüsteemidel on keskne roll üldises vastupanuvõimes kliimamuutuste suhtes; TOETAB veevarude integreeritud majandamise ning tõhusa, kestliku ja integreeritud veemajanduse jätkuvat edendamist, kaasates kõik sektorid, mis edendavad koostööl põhinevat lähenemist veega seotud piiriülestele probleemidele;
18. KUTSUB ÜLES integreeritud sektoriülesele ja piiriülesele veemajandusele, mis aitab suurendada vastupanuvõimet, edendada säästvat veekasutust, kaitsta ja säilitada veeökosüsteeme ning parandada strateegiaid üleujutusriski ning veepuuduse ja põua ohjamiseks, võttes arvesse tulevasi üleujutusi ja põuaohtu ning võimaldades õigeaegset ja usaldusväärset andmevahetust ja varajast hoiatamist;

19. MÄRGIB, et looduspõhised lahendused, sealhulgas ökosüsteemide ja nende teenuste kestlik majandamine, taastamine ja säilitamine, mis suurendavad või säilitavad elurikkust ja aitavad kaasa looduslike elupaikadega alade suurenemisele, sobivad eriti hästi kliimamuutustega kohanemise meetmeteks koos muude maa- ja linnapõhiste lähenemisviisidega, mis hõlmavad veesäästmise tehnoloogiate edendamist ja lahendusi põllumajanduses, näiteks vähem vett tarbivate põllukultuuride kasutuselevõttu, samuti linnade keskkonnahoidlikumaks muutmist ning vee taaskasutuse edendamist tööstuses, põllumajanduses ning linnaplaneerimise, majapidamiste ja hoonete kontekstis; RÕHUTAB nende lahenduste olulist rolli vee mõjuga seotud kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamisel, mis on hädavajalik heas seisukorras vee, ookeanide, pinnase, soode ja rabade säilitamiseks, ning et need võivad oluliselt suurendada puhta ja mageveega varustamist ning vähendada üleujutuste ja põudade ohtu; lisaks TUNNISTAB, kui oluline on kohanemismetmete täiendav integreerimine metsa säästvasse majandamisse, mis on näide looduspõhistest lahendustest, rõhutades metsade võimalikku rolli eelkõige kohaliku kliima stabiliseerimisel ja jahutamisel, hüdroloogiliste tsüklite reguleerimisel ja süsinikuringesse positiivse panuse andmisel;
20. RÕHUTAB vajadust suurendada ökosüsteemi teenuste väärtustamist osana looduspõhisest lähenemisviisist kliimamuutustega kohanemisele, eelkõige seoses kestliku põllumajanduse, metsade vastupanuvõime, elurikkuse ja veeringlusega; VIITAB sellega seoses ÜRO ökosüsteemide taastamise aastakümnele 2021–2030 ja ÜRO algatusele „Ookeaniteaduste dekaad kestliku arengu hüvanguks“; TUNNISTAB, et ressursside ökosüsteemipõhine majandamine ja mittekliimaatiliste stressitegurite vähendamine võib parandada maismaa- ja mereökosüsteemi vastupanuvõimet ning säilitada ökosüsteemi teenuseid; TUNNISTAB invasiivsete võõrliikide kahjulikku mõju looduslikele elupaikadele ja ökosüsteemi teenustele ning KAALUB kliimamuutustega kohanemise meetmena eelkõige selliste võõrliikide kontrolli alla võtmist, mis muutuvad kliimamuutuste tõttu invasiivseteks;
21. MÄRGIB vajadust integreerida kliimamuutustega kohanemine ELi ja liikmesriikide raamistikes ruumilise planeerimise ja juhtimise aspektidesse, võttes arvesse kliimamuutuste võimalikku mõju kliimariskide ruumilisele jaotusele, projektide riske ja elujõulisust ning ruumilise korralduse mudelite üldist pikaajalist otstarbekohasust;

22. VÄLJENDAB HEAMEELT komisjoni teatises kindlaks määratud meetmete üle, kuna need annavad suuniseid seoses andmete kogumise, parimate tavade ja aruannetega kliimamuutuste mõju ja kohanemismeetmete rakendamise kohta; KUTSUB komisjoni ÜLES andma liikmesriikidele täiendavat taustteavet ja nägema ette ajakava strateegia erinevate rakendusmeetmete ja -vahendite kohta, teavitama nõukogu korrapäraselt teatises kirjeldatud algatuste rakendamisest ning kaasama liikmesriigid strateegia rakendamisetappi;
23. TUNNISTAB vajadust suurendada kindlustuse osakaalu kliimaga seotud katastroofide korral, et vähendada majanduslikku ja ühiskondlikku kahju äärmuslike ilmastikutingimuste ja loodusõnnetuste korral; TUNNISTAB, et kindlustuse kasutamine riski ülekandmise mehhanismina kliimariskidega seotud finantskahjude katmiseks on üks samm tõhusama riskijuhtimise ja katastroofijärgsele tegevusele ennetamise eelistamise suunas; KUTSUB komisjoni ÜLES liikmesriikidega konsulteerides võtma arvesse juba olemasolevaid raamistikke ja tuginema neile, et töötada välja raamistik, mis tõhustaks kliimaga seotud riskide vastu kindlustamise kasutamist, et toetada liikmesriike selliste riiklike kindlustusõnnetuste skeemide edendamisel, mis julgustavad kasutajaid investeerima kohanemisse;
24. TUNNISTAB, et ELi äärepoolseimad piirkonnad seisavad juba praegu silmitsi suurte kohanemisprobleemidega, mis tulenevad nende erilisest haavatavusest, mis muudab nad kliimamuutuste mõju suhtes eriti tundlikuks; TERVITAB kõiki jõupingutusi sellise mõju leevendamiseks, näiteks parimate tavade ja ühiste kohanemisprobleemide lahenduste vahetamist äärepoolseimate piirkondade ja nende naabrite vahel komisjoni ja liikmesriikide abi ja toetusega, ning kohanemisega seotud ülemaailmsete ja piirkondlike algatuste heakskiitmist;
25. TUNNISTAB, et ka teised ELi piirkonnad ja assotsieerunud territooriumid, nagu Vahemere ja Arktika piirkond, sealhulgas saared ja saareriigid, seisavad silmitsi kliimamuutustega seotud konkreetsete väljakutsetega;

## Rahvusvahelise tegevuse tõhustamine

26. VÄLJENDAB HEAMEELT strateegiasse rahvusvahelise mõõtme lisamise üle, võttes arvesse, et kliimamuutuste kahjulikul mõjul on kaugeleulatuv mõju nii liidus kui ka sellest väljaspool; TULETAB MEELDE, et Pariisi kokkuleppes seati ülemaailmne kliimamuutuste mõjudega kohanemise eesmärk, mille saavutamiseks suurendatakse kohanemissuutlikkust, tugevdatakse vastupidavust ja vähendatakse haavatavust kliimamuutuste ebasoodsate mõjude suhtes, ning tunnistati kohanemispingutuste toetamise ja sellekohase rahvusvahelise koostöö tähtsust; TUNNISTAB, kui oluline on tasakaalustatud lähenemisviis kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmete vahel;
27. KUTSUB komisjoni ÜLES koostama, kooskõlas Pariisi kokkuleppega ja võttes võimalikult suures ulatuses arvesse Katowice kliimapaketti, ELi kohanemist käsitleva teatise ning edastama selle nõukogule, et esitada see liidu ja selle liikmesriikide nimel ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsile aegsasti enne COP 26 toimumist; RÕHUTAB, et komisjoni teatis ELi uue kliimamuutustega kohanemise strateegia kohta koos liikmesriikide esitatud ja allpool täpsemalt kirjeldatud teabega, peaks olema ELi kohanemist käsitleva teatise aluseks; lisaks KUTSUB liikmesriike ÜLES esitama vajaduse korral oma riiklikud kohanemist käsitlevad teatised kooskõlas Pariisi kokkuleppega ja võttes võimalikult suurel määral arvesse Katowice kliimapaketti; RÕHUTAB, et teave, mida liikmesriigid esitavad kohanemise kohta osana juhtimismääruse aruandlusnõuetest, võiks olla liikmesriikide selliste teatiste aluseks;

28. TOONITAB, et paljud meie rahvusvahelised partnerid on olnud pikka aega kliimamuutuste vastases võitluses eesliinil ja neil on väärtuslikke kogemusi, mis võivad aidata suurendada Euroopa vastupanuvõimet kliimamuutuste suhtes; RÕHUTAB ELi rolli kohanemise toetamisel kogu maailmas ning TOONITAB vajadust jätkuvalt toetada arengumaid, kes on kliimamuutuste kahjuliku mõju suhtes eriti haavatavad, pöörates erilist tähelepanu kohanemisele vähim arenenud riikides, väikestes arenevates saareriikides ja Aafrikas; MÄRGIB, kui tähtis on koostöö kohanemissuutlikkuse suurendamiseks lõunanaabruses ja Lääne-Balkanil ning idapartnerluse kontekstis;
29. TUNNISTAB, et üha enam globaliseeruv maailmas oleme kõik omavahel tihedalt seotud ning et kliimamuutuste järelmõjud ulatuvad üle piiride ja kõikjale maailmas; RÕHUTAB vajadust süvendatud poliitilise koostöö järele rahvusvaheliste ja piirkondlike partnerite ning naaberriikidega kliimamuutustega kohanemise valdkonnas; TOONITAB, kui olulised on mitut sidusrühma hõlmavad partnerlused avaliku ja erasektori üksustega, sealhulgas teadmiste, oskusteabe ja uuenduste jagamiseks ja rakendamiseks, näiteks ülemaailmse partnerluse InsuResilience kaudu; TUNNISTAB tõenditel põhineva teabe arendamise ja vahetamise tähtsust kliimariskide hindamisel ja juhtimisel, kindlustus- ja muude riskifinantseerimismehhanismide edendamisel ning seire ja hindamise tõhustamisel; RÕHUTAB vajadust vahetada teadmisi ja oskusteavet uuenduslike lahenduste kohta ning võimaldada kohalike teadmiste rakendamist ja suurendada kohanemismeetmete omaksvõtmist kohalike omavalitsuste ja osalejate seas; RÕHUTAB, et humanitaararengu ja rahu vahelisel seosel põhinev lähenemisviis on oluline, et saavutada vastupanuvõime kliimamuutustele ebakindlates ja konfliktidest mõjutatud riikides; TOONITAB, et kliimamuutuste mõju mitmekordistab rahvusvahelist stabiilsust ja julgeolekut ähvardavaid ohte, mõjutades eelkõige juba niigi ebakindlas ja haavatavas olukorras olevaid inimesi; TUNNISTAB vajadust asjakohaste kliimariski- ja tulevikuanalüüside järele, milles tuuakse välja kliimamuutuste võimalik mõju julgeolekule;

30. RÕHUTAB, et ELi kohanemisalane välistegevus peaks põhinema ÜRO kestliku arengu eesmärkide majandusliku, keskkonnavalase ja ühiskondliku arengu mudelil, Pariisi kokkuleppel ning selle pikaajalistel eesmärkidel ja rakendusraamistikul, Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikul ja Euroopa rohelisel kokkuleppel, võttes arvesse ELi rahvusvahelistest partneritest arenguriikide riiklikke planeerimisprotsesse, poliitikaid ja strateegiaid;
31. TUNNISTAB, et kooskõlas Pariisi kokkuleppega on kliimamuutustega kohanemiseks kiiresti vaja rahvusvahelist rahastamist nii avalikust kui ka erasektorist ning selle tõhusamat kasutamist kliimamuutustega kohanemise meetmetes; TUNNISTAB vajadust kliimamuutustega kohanemise rahastamise parema kvaliteedi, tõhususe ja prognoositavuse järele; RÕHUTAB, et kohanemiseks on vaja toetustel põhinevaid vahendeid, eelkõige kõige haavatavamates riikides, ning et partnerriikides on kohanemise meetmete toetamiseks vaja kaasata erasektori rahalisi vahendeid, sealhulgas integreerides kohanemisega seotud küsimused kõikidesse rahavoogudesse; KINNITAB TAAS ELi ja liikmesriikide võetud kohustust suurendada veelgi kliimamuutustega seotud rahvusvahelist rahastamist; RÕHUTAB, et välisrahastamisvahendid peaksid tasakaalustatud viisil käsitlema nii leevendamise- kui ka kohanemismeetmeid; KUTSUB kõiki arenenud riike ja teisi selleks võimalisi osalejaid, sealhulgas rahvusvahelisi finantseerimisasutusi ja arengupanku, TUNGIVALT ÜLES suurendama kooskõlas Pariisi kokkuleppega kohanemisega seotud rahastamist, mida toetaks läbipaistvus eraldatud rahaliste vahendite rakendamisel ja nende tõhususe pideval hindamisel.
-